

2026-07-23

Er referens/dnr: Ju2026/01140

Justitiedepartementet
ju.remissvar@regeringskansliet.se

Kopia:
ju.da@regeringskansliet.se

Remissvar över promemorian "Dataskyddsmyndigheten – nytt namn för Integritetsskyddsmyndigheten"

Forum för Dataskydd tillstyrker det i promemorian föreslagna namnbytet från Integritetsskyddsmyndigheten till Dataskyddsmyndigheten och avger följande yttrande. Forum för Dataskydd väljer därutöver att lämna kompletterande synpunkter om myndighetens övergripande uppdrag och tillsynsverksamhet, vilka går utöver promemorians kärnfråga men som föreningen anser har ett nära samband med namnbytet.

Motivering

Av 1 § förordning (2007:975) med instruktion för Integritetsskyddsmyndigheten framgår att myndighetens uppgift är att arbeta för att människors grundläggande fri- och rättigheter skyddas i samband med behandling av personuppgifter. I dagligt tal brukar detta beskrivas som dataskydd. Forum för Dataskydd ser därför positivt på att myndighetens namn anpassas till att bättre avspegla detta viktiga uppdrag och den internationella nomenklaturen. Därtill kan namnbytet möjligen bidra till att såväl allmänheten som de registrerade mer intuitivt förstår vad uppdraget innebär. Detta inte minst när registrerade är i behov av att söka information om sina rättigheter eller vända sig med klagomål.

Myndighetens namn och övergripande uppdrag

Forum för Dataskydd vill i detta sammanhang understryka vikten av det övergripande uppdrag (blivande) Dataskyddsmyndigheten har att utföra, särskilt i en tid då människors beroende av sin digitala identitet ökar och en större del av människors liv interagerar digitalt. Det gäller många centrala delar av samhällslivet såsom identifiering och tillgång till centrala samhällstjänster, familjebildande och vänskapsrelationer, anställningsbarhet och yrkesrelation, barns användande av skolmaterial, barn och ungdomars spel och sociala nätverk, samtal om politik och folkbildning, och i en tid då skyddet av demokratiska värden utmanas. Personuppgifternas skydd och korrekta hantering är central i en demokrati och avgörande för att människor ska vara trygga att uttrycka sina åsikter, känna tillit till samhällsinstitutioner och varandra.

Utifrån detta perspektiv blir myndighetens sätt att utföra sitt uppdrag också vägledande för den allmänna uppfattningen om hur personuppgifter bör hanteras. Att Dataskyddsmyndigheten också analyserar sina uppgifter och prioriteringar med ett helhetsperspektiv är avgörande. Lagen har inte bara syftet att korrigerar överträdelser utan också att normativt vägleda andra, i detta fall personuppgiftsansvariga och personuppgiftsbiträden, än de som är föremål för tillsynen. Därför är myndighetens val av åtgärder vid varje tillsynsärende viktigt.

Att tillsynsverksamheten till exempel arbetar med stickprovskontroller i enskilda frågor kan i vissa fall bli kontraproduktivt. Även om en tillsynsgranskning av efterlevnaden av dataskyddsförordningen

(GDPR) i en organisation (vare sig det rör ett privat företag, myndighet, region, kommun eller ideell verksamhet) enbart avser en specifik fråga om hur personuppgifter i den delen hanteras av organisationen, kan myndigheten i utredningsfasen få information om andra uppenbara brister i hanteringen och skyddet av personuppgifter. När dessa brister inte kommenteras i tillsynsbeslutet eller omhändertas i en separat granskning, uppfattas det i många fall som myndighetens indirekta godkännande av den hanteringen. Det riskerar att uppfattas som att myndigheten är tandlös och att sannolikheten för sanktionsavgifter är låg. I sammanhanget bör noteras att sanktionsavgifter enligt dataskyddsförordningen ska vara "effektivt, proportionellt och avskräckande" (artikel 83.1), vilket understryker vikten av att tillsynen upplevs som verkningsfull. Det i sin tur påverkar resurstilldelning och vilken prioritet dataskydd ges i organisationernas löpande arbete med personuppgifter. Här riskerar myndighetens goda intentioner och idoga arbete att missa det övergripande målet: att arbeta för att människors grundläggande fri- och rättigheter skyddas i samband med behandling av personuppgifter.

Forum för Dataskydd ser därför att Dataskyddsmyndigheten har goda förutsättningar att bli en starkare röst genom så väl vägledning, utbildning till ledningar och chefer, som i handlingskraft i tillsyner av gällande lagstiftning.

Dataskyddsmyndighetens yttersta målbild, anser Forum för Dataskydd, behöver vara att skyddet för människors grundläggande fri- och rättigheter i samband med behandling av personuppgifter stärks över tid i Sverige, och i samarbete med andra länder genom arbetet i Europeiska dataskyddsstyrelsen (EDPB).

— — —

I detta ärende har Forum för Dataskydds arbetsutskott genom Caroline Olstedt Carlström, ordförande, Karl-Fredrik Björklund, vice ordförande, och Moa Mörner, andra vice ordförande, beslutat. Timmy Aulik, ledamot i styrelsen, och Moa Mörner, andra vice ordförande, har varit föredragande. I den slutliga handläggningen har också hela Forum för Dataskydds styrelse beretts möjlighet att delta.